

Діана КОВАЛЬ

здобувачка освітньо-професійної програми

«Менеджмент», ЗУНУ

(науковий керівник: к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ Ірина ДЕМКІВ)

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ ІННОВАЦІЙНО-ОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВ

Сучасні трансформаційні процеси, що відбуваються у національній та світовій економіці, зумовлюють зміну парадигми розвитку підприємств та актуалізують необхідність формування нових стратегічних підходів до управління їх інноваційно-орієнтованим розвитком. Кризові явища, ускладнення форм господарювання, посилення впливу глобальної конкуренції, цифровізація та пришвидшення динаміки макро- і мікроекономічних факторів формують середовище підвищеної невизначеності та ризику, в якому традиційні моделі управління втрачають ефективність. У таких умовах стратегія інноваційного розвитку стає не факультативною опцією, а ключовою умовою тривалої конкурентоспроможності підприємств [1].

Для забезпечення здатності до довгострокового зростання вітчизняні підприємства повинні формувати комплексні стратегії, що враховують різноспрямовані аспекти їхнього функціонування: економічні, технологічні, демографічні, соціальні та культурні параметри середовища. Інтенсифікація соціально-економічних змін висуває вимогу до переосмислення економічної поведінки господарюючих суб'єктів, зокрема шляхом інтеграції стратегічної управлінської складової у процеси прийняття рішень. Від ефективності стратегічного планування, його здатності враховувати впливи зовнішнього середовища та внутрішні потенціали підприємства залежить рівень його адаптивності,

стійкості та інноваційності [2]. Саме тому стратегічне управління інноваційно-орієнтованим розвитком виступає ключовим напрямом удосконалення організаційно-економічних механізмів діяльності підприємств.

Важливою характеристикою сучасної стратегії управління є її інтегративність: вона повинна враховувати економічну та політичну ситуацію в країні, інституційні зміни, соціальні запити, рівень розвитку культури та моральних норм суспільства. В українській практиці особливості стратегічних рішень значною мірою визначаються компетенціями, управлінським досвідом та особистісними характеристиками керівника, що може як сприяти інноваційним змінам, так і стримувати їх. На тлі швидкоплинних змін зовнішнього середовища підприємства стикаються з вимогою не лише адаптуватися до нових умов, а й формувати випереджальні рішення, здатні сформувати інноваційну динаміку та забезпечити стійкість їх розвитку.

Потреба в інноваційно-орієнтованому розвитку зумовлена не лише зовнішніми викликами, але й внутрішніми чинниками, серед яких ключове місце займає моральне старіння продукції, послуг і технологій. Підприємства вимушені впроваджувати нові технологічні рішення, модернізувати виробничі процеси, оптимізувати структуру управління та шукати інноваційні підходи до задоволення потреб споживачів [1]. Основною метою реалізації стратегії інноваційного розвитку є створення та укріплення конкурентних переваг, підвищення ефективності діяльності, формування нових економічних вигід за допомогою трансформації внутрішніх ресурсів, модернізації технологічних процесів, упровадження сучасних управлінських методів та розвитку нових продуктів чи послуг [2].

Умови ринкової турбулентності потребують від підприємств гнучкості, здатності до швидкого реагування та адаптації. Високий рівень невизначеності зовнішнього середовища, його складність та

швидкість змін формують необхідність постійного аналізу і переоцінки внутрішнього потенціалу підприємства. У таких умовах стратегія інноваційно-орієнтованого розвитку повинна поєднувати традиційні методи стратегічного аналізу з новітніми управлінськими концепціями, що базуються на гнучкості, мережевій взаємодії, когнітивних підходах та залученні широкого кола стейкголдерів. Ефективне управління має бути спрямоване на створення умов, що сприяють постійному вдосконаленню діяльності, зменшенню організаційної інерції, упровадженню механізмів швидкого прийняття рішень та розвитку інноваційної культури.

Невизначеність та динамізм зовнішнього середовища створюють суттєві виклики для функціонування підприємств, а тому вимагають від них розроблення стратегій, здатних мінімізувати негативні наслідки зовнішніх змін та посилити адаптивний потенціал. Формування стратегії інноваційно-орієнтованого розвитку передбачає розроблення комплексних рішень щодо трансформації внутрішнього середовища, усунення бар'єрів розвитку, нарощення інноваційного потенціалу, підвищення гнучкості та стійкості бізнес-процесів відповідно до вимог прогресивного суспільного розвитку.

Відтак, інноваційно-орієнтований розвиток постає ключовою передумовою конкурентоспроможності сучасних українських підприємств. Він забезпечує узгодженість стратегічних рішень із динамікою ринкового середовища та дозволяє формувати довгострокові конкурентні переваги. У сучасних умовах ефективність функціонування підприємства залежить від здатності не лише адаптуватися до змін, а й активно формувати їх, використовуючи інновації як інструмент стабілізації та розвитку. Стратегія інноваційного розвитку має стати основою управлінської діяльності, здатної забезпечити підприємствам стійкість, гнучкість

і здатність до прогресивної трансформації у довгостроковій перспективі.

Список використаних джерел:

1. Августин Р.Р., Демків І.О. Стратегічне управління прибутком як інструмент забезпечення економічної безпеки підприємства. Вісник Хмельницького національного університету. Серія: економічні науки, Хмельницький, 2022, № 5 Том 1 (310), с. 126-130.
2. Августин, Р., Демків, І., Галюлько, Ю. (2025). Соціальна відповідальність суб'єктів сфери споживчих послуг: особливості та пріоритети реалізації. DEVELOPMENT SERVICE INDUSTRY MANAGEMENT, (2), 245–250. [https://doi.org/10.31891/dsim-2025-10\(32\)](https://doi.org/10.31891/dsim-2025-10(32))
3. Августин Р.Р., Демків І.О. Управління формуванням ресурсного забезпечення стратегічного розвитку підприємства. Вісник Хмельницького національного університету, Хмельницький, 2021, № 3 (292), с. 77-81.